

Jussi Merklin skivur

Friheden kvæles langsomt af EDB

Staten opretter det ene store centrale personregister efter det andet. Det sidste nye skuld på stammen er det centrale pasregister, hvor vi nu skal registreres under vore CPR-numre. Men før dette oprettes det centrale register over arbejdsløshedsforsikrede, det centrale patientregister, det centrale lærerregister, det centrale socialregister i Danmarks Statist, det centrale register for offentligt ansatte, det centrale boligregister (BBR) det centrale indkomstregister, det centrale befolkningsregister (CPR), det psykiatriske centralregister osv. osv. Danskerne er blevet det mest gennemregistrerede folk i verden. I hundredevis af

oplysninger om os alle sammen samles i store centraliserede EDB-registre. Der findes allerede mere end 100 store, centraliserede, EDB-registre. Alene i Danmark Statistik findes der omkring fyrrer centrale EDB-kartoteker med snesvis af personlige oplysninger om os alle. Men det er kun begyndelsen. Takket være de stadigt faldende priser på EDB, så vil omfanget og antallet af Statens personregistre vokse år for år. Flere og flere centrale personkartoteker oprettes — og registreringerne gøres mere og mere altomfavnende. Den kvantitative vækst i Statens personregistre glider efterhånden over i en negativ, kvalitativ ændring af

samfundsstrukturen. Når Statens registre bliver tilstrækkeligt talrige og indholdsrige, er vi allerede gledet ind i et helt nyt samfund: Registerstaten. I dette nye samfund er Statens borgere ikke længere levende og forskellige individer, men standardiserede CPR-numre. Teknisk slaver er blevet reducerede fra at være individuelle mennesker med fejl og mangler til at være systematiserede og pinligt nøjagtige dataregistreringer i et mammutkartotek, hvorfra man på få sekunder kan hente oplysninger om alt og alle. Af tekniske og økonomiske grunde integreres de fleste af de statslige og fælles kommunale EDB-registre i et stort person-

kartotek »det centrale superregister«, der for nemheds skyld forkortes CENSUR. De EDB-registre som ikke er smeltet sammen til at er »samordnet« med det store gigantregister på den mest effektive måde ved hjælp af direkte kabelforbindelse. Oplysninger om personer flyder fra og til CENSUR helt automatisk ved hjælp af det man kalder »maskinel overføring«. Når kæmperegistret er helt udbygget i 1984 så indeholder det foruden alle vore CPR-numre oplysninger om vore sygdomme, vore indkomster, vore jobs, vore læsevaner, vore ønsker, vore betalinger, vort forbrugermønstre, vore rejsevaner, vore ægteskabelige forhold, vore politiske aktiviteter, vore eksamensresultater, hvilke aviser vi læser osv. osv. Alle oplysninger om os, er naturligvis kundt indsamlet og registreret med henblik på en forbedring af nationalregnskabsstatistikken. Men takket være den statiske brug af vore

CPR-numre, så har vi nu også fået verdens bedste nationalregnskabsstatistik. Vi har også fået en kvalitativ forbedring af betalingsbalancestatistikken, selvom betalingsbalancen er blevet mere ugunstig. EDB-registrenes data er oplysninger. Oplysninger er viden. Og viden er magt. De centraliserede personregistre er koncentreret magt. Indsamlingen af personlige oplysninger om os alle og registreringen af disse oplysninger i Statens EDB-registre betyder en enorm magtkoncentration. En magtkoncentration, der styrker »Staten« på bekostning af os som borgere i Staten, en koncentration som svækker individets stilling overfor »samfundsmagten«. Denne fortsatte magtkoncentration vil den at vi registrerer det inden vi ser os om have omformet vort traditionelle folkestyre til en REGISTERSTAT. En stat, hvor borgerne lægger bånd på sig selv for at undgå at havne i Statens

registre. En stat hvor ingen tør ytre sig for at ytringerne ikke skal blive registreret og siden misbrugt. En stat, hvor kritik er bandlyst — og hvor ingen tør låne kritiske bøger. En stat, hvor kun nogle få aviser kan trives ved siden af Regeringens talerør, fordi ingen ønsker at blive registreret som læsere af yderligtgående aviser. En stat hvor berufsverbot fungerer uden lovgrundlag. En stat, der på mange punkter minder om det traditionelle billede af den totalitære stat — uden at have Diktaturstatens brutale ansigt. Politistatens brutale magt leder man forgæves efter. »Registermagt« virker langt mere effektivt disciplinerende på gemytterne og dæmpende på oppositionelle elementer i REGISTERSTATEN. Når statens centrale personregistre er fuldt udbyggede, så er demokratiet i stilhed aflivet og afløst af datakrati.

Álit um Fróðskaparsetur Føroya:

»Universitas Færoensis« í eyggsjón?

Á tíðindafundi fyrr í vikuni lagdu Lasse Klein, landsstýrismaður, og setursráðið á Fróðskaparsetri Føroya, fram rúgvismikið neyvndarálit, ið miðar fram imóti stovnsseting av lærðum háskúla í Føroyum. Hetta álit, ið tykist vera stak skilgott og væl úr hondum greitt, skjýtur upp baccalaureus-útbúgvingarnar (B.A., B.S.), ið taka 3-4 1/2 ár, sum grundútbúgving við Fróðskaparsetri Føroya við ávisum møguleikum fyri framhaldi. Tríggjar deildir, ella fakultet, verða á lærða háskúlanum í Føroyum: hugvísindalig (norðurlendskt og færeyskt, bókmentir, søga,

siðsøga og gudfrøði), samfelagsvísindalig (m.a. vinnulivsløgfrøði) og náttúruvísindalig/tøkni- og náttúruvísindalig (m.a. lívfrøði, verkfrøði, alisfrøði og teldufrøði).

Dagfring av skipan setursins

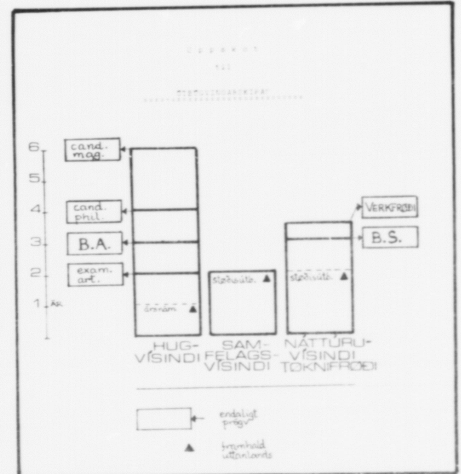
Í álitinum kemur millum annað fram, at núverandi landsstýri setti í samgonguskjal sitt, at Fróðskaparsetur Føroya skuldi verða ment og viðkað. Nevnd varð sett við tí setningi, at gera uppskot til dagfring av skipan setursins við tí endamáli at breiða um vísindaliga

og undvísingaliga stöð so at setrið hevur møguleika at fara undir granskning og útbúgving á fleiri økjum, sum tørvur er á í tí føroyska samfelagnum. Nevndin varð eisini álagt at skjóta upp eina starvsskipan, so at fólk úttanseturs við serkunnleika og førleika innan ávis oki kunnu knýstast at setrinum. Í nevndini vóru teir 3 limir ið avgreiddu nevnd setursins: Jóan Pauli Joensen, Hogni Debes Joensen og Bogi Hansen. Eisini fyrrverandi limir í setursráði: Hans Debes Joensen, Jóannes Rasmussen og Jóhan Djurhuus. Umboð fyri setursdeildir: Jóhan

Hendrik W. Poulsen og Petur Zachariassen. Herumframt Reidar Djupeðal, professari, Sven Caspersen, rektari og Sveinbjørn Bjørnsson, professari.

Serligur dentur á serføroysk evni

Nevndin hevur nú skotið upp nýggja skipan fyri Fróðskaparsetri Føroya við hesum aðaltáttum: Líkindi verða gjørd fyri granskning í hugvísindum, samfelagsvísindum og náttúruvísindum/tøkni, har sum serligur dentur verður lagdur á serføroysk evni og evni, sum hava serliga týðning fyri Føroyar. Skipaðar verða útbúgvingar í somu evnum. Stöð undir teimum verða tær útbúgvingar tvey ár til longdar, sum longu eru á Føroyamálsdeildini og Stöðisútbúgvingi, og skipað verður eisini tvey ára grundútbúgving í samfelagsvísindum. Hetta stöðir verður viðkað við lestri, ið tekur eitt til hálvt annað ár. Hesar útbúgvingar, sum tilsamans taka trý til hálvt fjórða ár, kunnu sammetast við B.A. — ella B.S.-námini, sum eru víða har í heiminum, og ið tøkni kunnu tær eisini metast við lestur til akademiskverkfrøðing.

Tær samstarvsavtalur, setrið hevur við lærustovnar í útlondum, eiga tó at verða viðkaðar, so at næmingarnir hava høvi til at fáa sum mest av lestri sínum á setrinum góðkendan, um teir fara úttanseturs at lesa aftan á at hava lokið alla útbúgving sína ella partar av henni á setrinum. Eisini eigur setrið í samstarvi við lærarar úttanseturs at kunna bjóða eitt serbúgvingarár oman á loknan lestur, bæði við sínum egnum næmingum og næmingum, sum lisið hava úttanseturs.

Í fyrstu atlogu verður

neyðugt at nýta nógvar lærarar, sum ikki hava fast starv á setrinum, við tær at nóg mikið av fólki við neyðurviligum serkunnleika annars ikki fæst. Hetta krevur tó, at úttanseturs lærarar verða knýttir formliga at setrinum sum úttanseturs lektarar og professarar.

Broytt stýrisskipan

Ætlaða menningin, sum verður á setrinum, krevur at broyta stýrisskipanina, og nevndin tykir, at nýggja skipanin eigur í høvuðsheitum at líkjast